

UCHWAŁA NR IV/31/2024
RADY GMINY BARTOSZYCE

z dnia 30 lipca 2024 r.

w sprawie rozpatrzenia protestu wyborczego dotyczącego wyboru Sołtysa w Sołectwie Żydowo

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 609 ze zm.) i § 32 ust. 4 pkt 1 uchwały Nr XLI/440/2018 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 21 września 2018 r. w sprawie statutu sołectwa Żydowo (Dz. Urz. Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2018 r., poz. 4598) uchwala się, co następuje:

§ 1. Stwierdza się, że **nastąpiło rażące naruszenie procedury wyborczej** określonej w Statucie Sołectwa Żydowo mającej wpływ na dokonany wybór oraz uznaje nieważność przeprowadzonych w dniu 17 maja 2024 r. wyborów Sołtysa w całości i zobowiązuje Wójta Gminy Bartoszyce do wyznaczenia nowego terminu wyborów, zgodnie z uzasadnieniem stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy do poinformowania wnoszącego protest i Wójta Gminy Bartoszyce o sposobie załatwienia protestu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Wojciech Ferdycz

Uzasadnienie

W dniu 28 maja 2024 r. do Rady Gminy Bartoszyce za pośrednictwem Wójta Gminy Bartoszyce wpłynął protest wyborczy w sprawie wyborów Sołtysa Sołectwa Żydowo przeprowadzonych w dniu 17 maja 2024 r. i uznania ich unieważnienia oraz wyznaczenia kolejnego terminu wyborów. Uzasadniając protest Autor wskazuje, że:

1. spotkanie wyborcze zorganizowano w sposób niestaranny, nie zapewniono nagłośnienia, a tym samym treści przekazywane przez pracownika Urzędu Gminy w Bartoszycach nie były słyszane przez obecnych na zebraniu, co wywołało niepokój, nieporozumienie i dezorientację,

2. nie przygotowano wystarczająco dużo list, na które wpisywali się uprawnieni do głosowania. Lista główna po wypełnieniu znajdowała się w lokalu wyborczym, kolejne listy były wypełniane w pomieszczeniu prowadzącym do lokalu, a nawet na podwórzu przed lokalem. Każdy mógł wpisać dowolną ilość osób lub wpisać się na 3 listach,

3. nie zweryfikowano ilości osób wpisanych na listy z ilością faktycznie przebywających w lokalu wyborczym, przynajmniej jedna osoba znana mi z imienia i nazwiska opuściła lokal wyborczy prze rozdaniem kart do głosowania, co zostało potwierdzone przez jej męża obecnego na spotkaniu. Z informacji uzyskanych od osób będących na wyborach wynika, że było więcej osób, które wpisywały się na listę, a następnie opuściły lokal wyborczy. Po zakończeniu wyborów przewodnicząca komisji skrutacyjnej podsumowała głosowanie i stwierdziła, że na listy wpisanych było 95 osób i oddano 95 ważnych głosów, co przy opisanym stanie faktycznym było niemożliwe,

4. karty do głosowania były rozdawane przez członków komisji skrutacyjnej bez jakiejkolwiek kontroli. Nie były wręczane po kolei do rąk własnych wyborców, były przekazywane między osobami na zasadzie „podaj dalej” i nie możliwe było ustalenie, że jedna osoba uprawniona do głosowania otrzymała tylko jedną kartę do głosowania,

5. nie zapewniono przesłon umożliwiających tajne głosowanie.

Uchwała Nr XLI/440/2018 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 21 września 2018 r. w sprawie statutu sołectwa Żydowo, zwana dalej - Statutem Sołectwa, przewiduje instytucję protestu wyborczego przy wyborach organów jednostek pomocniczych gminy i określa w § 32 Statutu Sołectwa, że *protest w sprawie ważności wyborów sołtysa i rady sołeckiej może wnieść wyborca, który wpisał się na listę obecności osób uczestniczących w zebraniu mieszkańców sołectwa, na którym dokonano wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej. Wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzut oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. protest wyborczy składa się na piśmie do rady gminy za pośrednictwem wójta w terminie 14 dni od dnia wyborów. Przekroczenie tego terminu spowoduje odrzucenie protestu. Rada gminy rozpatruje protest na sesji i podejmuje uchwałę, w której: - stwierdza rażące naruszenie procedury wyborczej określonej w statucie sołectwa mającej wpływ na dokonany wybór oraz uznaje nieważność wyborów w całości lub w części i zobowiązuje wójta do wyznaczenia nowego terminu wyborów; - stwierdza, że nie nastąpiło naruszenie procedury wyborczej określonej w statucie sołectwa i protest wyborczy oddala.*

Ponadto przepis § 38 ust. 3 i 4 Statutu Sołectwa stanowi, że *organem kontroli nad działalnością sołectwa jest rada gminy, przy pomocy komisji rewizyjnej.*

Zgodnie z art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 609 ze zm.), zwaną dalej ustawą - *sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.* Na podstawie § 20 ust. 3 Statutu Sołectwa – *w wyborach sołtysa, rady sołeckiej mogą głosować stali mieszkańcy sołectwa uprawnieni do głosowania.*

W związku z powyższym Przewodniczący Rady Gminy skierował sprawę do Komisji Rewizyjnej zwaną dalej Komisją, celem wykonania czynności wyjaśniających związanych z oceną zgodności z prawem przeprowadzonych wyborów Sołtysa w Sołectwie Żydowo.

Komisja Rewizyjna na posiedzeniach w dniach 11 i 26 czerwca 2024 r., dokonała szeregu czynności weryfikacyjnych, w tym wysłuchała wnoszącego protest, członków Komisji Skrutacyjnej oraz pracownika Urzędu Gminy Bartoszyce obecnego podczas wyborów. Komisja przeanalizowała materiały w postaci:

-protokołu z zebrania mieszkańców sołectwa Żydowo zwołanego przez Wójta Gminy Bartoszyce w sprawie wyboru sołtysa i rady sołeckiej Żydowo,

-listy obecności na zebraniu wiejskim sołectwa Żydowo w sprawie wyboru Sołtysa oraz Rady Sołeckiej dnia 17 maja 2024 r.,

-protokołu Komisji Skrutacyjnej przeprowadzającej wybory sołtysa w dniu 17 maja 2024 r.,

-Statutu Sołectwa Żydowo.

Stwierdzono, że spełniono wymóg § 32 ust. 1 Statutu Sołectwa - autorem protestu jest wyborca, który wpisał się na listę obecności osób uczestniczących w zebraniu mieszkańców sołectwa, na którym dokonano wyboru sołtysa i rady sołeckiej. Zgodnie z § 32 ust. 3 Statutu Sołectwa zachowany został termin na wniesienie protestu. Zgodnie z § 24 Statutu Sołectwa *zebranie mieszkańców sołectwa, na którym ma być dokonany wybór sołtysa i członków rady sołeckiej, zwołuje wójt określając miejsce, dzień i godzinę zebrania. Zebraniu przewodniczy wójt lub wyznaczona przez niego osoba.* Wójt zwołał zebranie mieszkańców sołectwa Żydowo w sprawie wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej na dzień 17 maja 2024 r. o godz. 18:00 w Szkole Podstawowej w Żydowie. Zebraniu przewodniczył pracownik Urzędu Gminy Bartoszyce jako osoba wyznaczona przez Wójta.

Komisja Rewizyjna, na skutek przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustaliła, że została powołana Komisja Skrutacyjna w składzie 3 osób spośród uprawnionych uczestników zebrania. Osoby te nie kandydowały na funkcję sołtysa. Mieszkańcy wybierali sołtysa spośród nieograniczonej liczby kandydatów zgłoszonych ustnie przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania. Ponadto Komisja ustaliła, że:

1.nie zapewniono nagłośnienia, a z uwagi na ilość osób obecnych na zebraniu treści przekazywane przez pracownika Urzędu Gminy czy Komisje Skrutacyjną nie były słyszalne dla wszystkich uczestników spotkania,

2.na zebraniu w dniu 17 maja 2024 r. sporządzono 3 listy obecności, w tym tylko jedna była wcześniej przygotowana przez pracownika Urzędu Gminy (forma tabeli, która wskazywała podanie imienia i nazwiska, adresu zamieszkania oraz podpis), kolejne dwie były wydanyymi mieszkańcom białymi kartkami bez wskazania danych niezbędnych do uzupełnienia. Osoba wyznaczona przez Wójta do przeprowadzenia wyborów oraz członkowie Komisji Skrutacyjnej nie miały kontroli nad prawidłowością wpisywania się osób uprawnionych do głosowania na listy, które uzupełniono w lokalu wyborczym, w korytarzu lokalu i przed lokalem,

3.po dokonaniu weryfikacji list obecności na zebraniu mieszkańców łącznie wpisało się 96 osób. W przypadku 9 osób wpisanych na listy obecności brakuje podpisu lub adresu zamieszkania. Spośród osób, które wpisały się na listę nr 1 pod pozycją 36 brakuje adresu zamieszkania, w liście obecności nr 2 pod pozycją nr 13, 14, 15 16, 18, 26, 27 brakuje podpisów, w liście obecności nr 3 pod pozycją nr 12 brakuje podpisu. Jednakże osoba, której podpisu brakuje pod pozycją nr 12 na liście nr 3, była członkiem Komisji Skrutacyjnej przeprowadzającej wybory sołtysa, co potwierdza podpis złożony pod protokołem Komisji Skrutacyjnej z wyboru sołtysa sołectwa Żydowo. Wobec powyższego Komisja nie jest w stanie jednoznacznie stwierdzić, czy wspomniane wyżej 8 osób osobiście wpisało się na listę obecności,

4.członkowie Komisji Skrutacyjnej, czy też pracownik Urzędu Gminy nie zweryfikowali ilości osób faktycznie przebywających w lokalu wyborczym z ilością osób wpisanych na listy obecności. Przyjęto, że jest tyle osób uprawnionych do głosowania ile nazwisk widniało na listach. Z wyjaśnień Komisji Skrutacyjnej wynika, że wydrukowano karty do głosowania, podzielono je „nierówno” między 3 członków Komisji Skrutacyjnej, a następnie rozdano chodząc po sali nie kontrolując, czy jedna osoba uprawniona do głosowania otrzymała tylko jedną kartę do głosowania. Nie odczytano nazwisk osób wpisanych na listę uprawnionych do głosowania i nie zweryfikowano, czy dana osoba przebywa w lokalu. Ustalono, że członkowie Komisji Skrutacyjnej nie są w stanie ponad wszelką wątpliwość, wskazać, że w lokalu przebywały wszystkie osoby uprawnione do głosowania zgodnie z listą obecności, z uwagi na duży chaos, zamieszanie i rotację osób w lokalu, którzy w czasie wyborów wchodziły i wychodziły z lokalu bez jakiegokolwiek kontroli czy nadzoru,

5.z protokołu Komisji Skrutacyjnej wybranej dla ustalenia wyników głosowania w wyborach na sołtysa sołectwa Żydowo wynika, że na zebraniu obecnych było 95 mieszkańców, głosowało 95 mieszkańców, głosów ważnych było 95, głosów nieważnych było 0. Natomiast na listę obecności na zebraniu wpisało się 96 osób, co nie jest spójne z protokołem Komisji Skrutacyjnej, z którego wynika, że na zebraniu obecnych było 95 mieszkańców.

Kandydaci na funkcję Sołtysa otrzymali następującą ilość głosów: kandydat nr 1 – 11 głosów, kandydat nr 2 – 43, kandydat nr 3- 41 głosy, co wskazuje na niewielką, zaledwie 2 głosową różnicę między kandydatem nr 2, a kandydatem nr 3. Przy tak niewielkiej różnicy w rozkładzie głosów, wskazane nieprawidłowości przy rozdawaniu kart do głosowania mogły mieć wpływ na wynik głosowania,

6. ustalono, że nie zapewniono chociaż minimalnej tajności głosowania, co jak wskazano w proteście z uwagi na różnego rodzaju relacje interpersonalne w środowisku sołectwa mogło mieć wpływ na wynik wyborów,

7. poprzez ogólne zamieszanie i chaos powstały na zebraniu oraz z powodu zgłaszanych ustnie przez kilku mieszkańców sołectwa uwag co do wyboru sołtysa oraz procedury z tym związanej zaraz po odczytaniu przez Komisję Skrutacyjną protokołu z wyborów Sołtysa nie przeprowadzono wyborów do Rady Sołeckiej. Podjęto decyzję o przerwaniu zebrania. Zdecydowano, że zostanie ustalony nowy termin zebrania w celu wyboru członków Rady Sołeckiej.

W związku z powyższym, w ocenie Komisji Rewizyjnej można w znacznym stopniu podzielić zarzuty opisane w proteście. W przedmiotowym stanie faktycznym, w ocenie Komisji Rewizyjnej, z uwagi na mnogość oraz charakter zidentyfikowanych naruszeń, zasadnym jest przyjęcie, że doszło do rażącego naruszenia procedury wyborczej określonej w Statucie Sołectwa. Co więcej, zestawiając wartości liczbowe głosów na poszczególnych kandydatów na funkcję sołtysa z uwzględnieniem ilości głosów, które nie mogą być zweryfikowane jako ważne, nie budzi wątpliwości, że uchybienia proceduralne miały istotny wpływ na wynik wyborów.

Członkowie Komisji Rewizyjnej w wyniku głosowania postanowili o zarekomendowaniu Radzie Gminy stwierdzenie, że nastąpiło rażące naruszenie procedury wyborczej określonej w Statucie Sołectwa mającej wpływ na dokonany wybór oraz uznanie nieważności wyborów sołtysa w całości i zobowiązanie wójta do wyznaczenia nowego terminu wyborów Sołtysa Sołectwa Żydowo. Głosowało 5 członków komisji (2 członków komisji nieobecnych): 4 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 1 głos „wstrzymujący się”.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest uzasadnione.